

De Drie-eenheid

Dave Hunt

Tenzij anders aangegeven komen alle Schriftplaatsen uit de Statenvertaling 1977.
Vertaling, voetnoten en slotwoord door M.V.

Veel christenen weten niet hoe ze het hebben met de Drie-eenheid, laat staan dat ze die kunnen verdedigen, want het woord wordt zelfs niet gevonden in de Bijbel. Om deze kwestie te aan te pakken moeten we beginnen met het begrip God, zoals de Bijbel dat doet.

Er bestaan twee algemene concepten over God: (1) Pantheïsme/naturalisme, namelijk dat het universum zélf God is; en (2) Supernaturalisme, namelijk dat de Schepper onderscheiden moet worden van Zijn schepping. Binnen dit laatste concept zijn er nog twee tegengestelde zienswijzen: (1) Polytheïsme, namelijk dat er vele goden zijn; en (2) Monotheïsme, namelijk dat er slechts één ware God is.

Het *monotheïsme* zelf is opgedeeld in twee rivaliserende overtuigingen: (1) Dat God enkelvoudig is; en (2) Dat God altijd heeft bestaan in drie Personen die gescheiden en onderscheiden van elkaar maar toch één zijn. Het is duidelijk dat de christenen de enigen zijn die deze laatste zienswijze aanhangen. Sommigen echter die zich christenen noemen verwerpen dit echter. Toch is dit de enige logische en filosofisch coherente zienswijze van God die mogelijk is.

Het *pantheïsme* bezit dezelfde fatale fout als het *atheïsme*. Als alles God is, is het wezen van God betekenisloos, en dus is er niets God.

De problemen met *polytheïsme*¹ zijn even duidelijk. Er is geen echte God in het geding, zodat de vele goden onderling oorlogen voeren en elkaars vrouwen stelen. Er is geen grondslag voor moraliteit, waarheid of vrede in hemel of op aarde. Polytheïsme heeft als fundamenteel probleem zijn *diversiteit zonder eenheid*.

Het geloof dat God een enkelvoudig wezen is wordt aangehangen door Moslims en Joden. Allah en Jahweh zijn volgens hen enkelvoudige entiteiten zijn. Dit wordt ook aangehangen door pseudo-christelijke sekten zoals Jehovah-getuigen, Mormonen en vele afwijkende naam-christelijke groepen die de Godheid van Christus ontkennen. Sommige groepen uit de Pinksterbeweging beweren dat God enkelvoudig is en dat Vader, Zoon en Heilige Geest Gods drie “titels” of “ambten” zijn. Hier hebben we dan *eenheid zonder diversiteit*.

Dat God zowel *eenheid* als *diversiteit* moet bezitten is duidelijk. De Allah van de Islam bijvoorbeeld (zoals Jahweh/Jehovah van de Joden en Jehovah-getuigen), is incompleet in zichzelf, niet in staat om liefde, broederschap en gemeenschap te ervaren tegenover geschapen wezens. De Bijbel zegt “God is liefde”². Maar de God van de Islam en het Judaïsme kan niet liefde zijn in en van zichzelf - voor wie zou hij liefde kunnen gehad hebben vermits hij alleen was vóór de schepping?

Het geloof dat God een enkele entiteit (Unitarisme) is, en niet drie Personen die eeuwig bestaan in één God (Trinitarisme), werd in de vroege kerk voor het eerst geformuleerd rond 220 nC door een Libische theoloog, genaamd Sabellius. Hij poogde de bijbelse taal te handhaven over Vader, Zoon en Heilige Geest zonder erkenning van de drie-enige natuur van God. Sabellius beweerde dat God bestond als een enkel wezen dat zich echter manifesteerde volgens drie werkingen, manieren of aspecten: als Vader in de schepping, als Zoon in de verlossing en als Heilige Geest in profetie en heiliging. Deze ketterij³, alhoewel veroordeeld door de grote meerderheid van de christenen, overleeft tot op vandaag.

¹ Polytheïsme: aanbidden of vereren van meerdere goden.

² 1Joh 4:8.

³ Sabellianisme (genoemd naar Sabellius, waarschijnlijk afkomstig uit Libië, die ca. 215 door paus Calixtus I te Rome geëxcommuniceerd was): de opvatting dat Christus een verschijningswijze (modus) van God is en niet een zelfstandige persoon, evenmin als de H. Geest, dit om de enigheid van God te garanderen ... Encarta 2002.

De God van de Bijbel

De Bijbel toont ons een God die het niet nodig had schepselen te creëren om liefde, gemeenschap en broederschap te ervaren. Deze God is compleet in Zichzelf, zijnde drie Personen: Vader, Zoon en Heilige Geest, gescheiden en onderscheiden van elkaar, maar tegelijk eeuwig één God. Zij hadden gemeenschap en liefde en overlegden met elkaar alvorens het universum, de engelen of mensen tot bestaan werden gebracht.

Jesaja “hoorde de stem des Heeren, die zeide: Wie zal *Ik* zenden, en wie zal voor *Ons* heengaan?” (Jes 6:8). Mozes openbaarde dezelfde samenspraak van de Godheid: “En God zeide: Laat *Ons* mensen maken, naar *Ons* beeld, naar *Onze* gelijkenis” (Gen 1:26); en andermaal “Kom aan, laat *Ons* nedervaren, en laat *Ons* hun spraak aldaar verwarren” (Gen 11:7). Wie is die “*Ons*” als God een enkelvoudige entiteit is? Waarom zegt God: “Toen zeide Jahweh⁴ God: Ziet, de mens is geworden als *Onzer een*”? (Gen 3:22).

Bovendien, indien God een enkelvoudige entiteit is, waarom wordt dan herhaaldelijk het Hebreeuwse meervoudige zelfstandige naamwoord *elohim* (letterlijk “goden”) gebruikt voor God? In feite staat dit meervoudige naamwoord helemaal temidden van Israëls belijdenis over de *eenheid* van God! De *Shema* verklaart: “Hoor, Israel! Jahweh, onze God, is een enig Jahweh! (Deut 6:4; Mark 12:29). In het Hebreeuws leest dit zo: “Hoor, Israël! Jahweh onze *elohim* [goden] is één [*echad*] Jahweh”. Het Hebreeuwse woord *echad* staat een eenheid toe van meer dan één. Bijvoorbeeld, het wordt gebruikt in Genesis 2:24: “en zij zullen tot één vlees zijn”; in Exodus 36:13 waar van verschillende onderdelen wordt gezegd “dat het één tabernakel werd”; in 2 Samuël 2:25 waar vele soldaten “werden tot één hoop”; en elders.

Ook is het woord *elohim* niet de enige uitdrukking waarin Gods meervoudigheid duidelijk wordt. Bijvoorbeeld Prediker 12:1: “En gedenk aan de Schepper⁵ [letterlijk “scheppers”]”; en Jesaja 54:5: “Want uw Maker⁶ [letterlijk “makers”] is uw Man [letterlijk “mannen”]”. Het unitarisme biedt geen uitleg voor deze voortdurende presentatie van Gods meervoudigheid doorheen het hele Oude Testament. Alhoewel het woord Drie-eenheid niet in de Bijbel voorkomt is het concept ervan duidelijk aanwezig, en voorziet het in de eenheid en diversiteit die liefde en gemeenschap mogelijk maakt binnen de Godheid. Waarlijk, de trinitarische God *is* liefde - en Hij alleen.

Jezus zei: “De Vader heeft de Zoon lief, en heeft alle dingen in Zijn hand gegeven” (Joh 3:35). Gods liefde is niet enkel gericht op de mensheid, maar eerst en vooral bestaat deze tussen de drie Personen van de Godheid. En drie *Personen* moeten zij zijn. Vader, Zoon en Heilige Geest kunnen niet louter ambten, titels of aspecten zijn waarin God Zichzelf manifesteert, want zulke vormen kunnen niet liefhebben of gemeenschap met elkaar hebben. Niet enkel de Zoon wordt voorgesteld als een persoon, maar ook de Vader en de Heilige Geest. De Bijbel toont hen elk als hebbende hun eigen persoonlijkheid: elk van hen handelt, heeft lief, verzorgt, kan gegriefd of boos worden. Ambten of titels kunnen dat niet! Unitarisme is niet bijbels - het berooft de Godheid van de noodzakelijke kwaliteiten van echte Goddelijkheid.

Godheid? Is dat een bijbelse term? Jazeker. Het woord verschijnt drie keer in de King James Version: Hand 17:29; Rom 1:20; Kol 2:9.⁷ In contrast met *theos*, dat doorheen het hele Nieuwe Testament gebruikt wordt voor “God”, verschijnen er drie verschillende maar verwante Griekse woorden in deze verzen (*theios*: Hd 17:29; *theiotes*: Rm 1:20; *theotes*: Kol 2:9) die vertaald worden door *Godheid* in de KJV. Deze term duidt een meervoudigheid aan van wezen. Paulus schreef: “Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamelijk” (Kol 2:9). Bedoelde hij gewoon dat in Christus al de volheid van Hemzelf woont? Dat zou hetzelfde betekenen dat in mij al de volheid woont van mijzelf. Uiteraard is dat zo - dus waarom dit dan zeggen, en wat betekent het? Niets!

⁴ In de Statenvertaling staat overal op de plaats van het tetragrammaton “JHWH” het substituut “de HEERE”. Ik ben de mening toegedaan dat het beter is de Verbondsnaam intact te laten, en dat heb ik hier dan ook gedaan.

⁵ Meervoudsvorm van het woord “bara”, hetgeen betekent ‘scheppen uit niets’.

⁶ Meervoudsvorm van het woord “asa”, hetgeen betekent ‘formeren’ of ‘maken’.

⁷ In de Statenvertaling: Hand 17:29-*Godheid*; Rom 1:20-*Goddelijkheid*; Kol 2:9-*Godheid*.

Betekent dit vers dat in Christus slechts al de volheid woont van 'goddelijkheid', zoals sommige niet-KJV-bijbels weergeven? Ook dat is een pleonasme⁸ - het doet af aan de Godheid van Christus. Want indien Christus intrinsiek⁹ God is, wat voor zin heeft dan de uitspraak: "in Hem woont al de volheid van goddelijkheid"? Uiteraard is dat zo! Maar als Christus de Zoon is, en er zijn twee andere Personen in de Godheid, dan betekent dat iets. Met dat in gedachten betekent Kol 2:9: "Net zoals Vader, Zoon en Heilige Geest één God zijn, bracht Christus die volheid van de Godheid met Zich mee in het vlees, toen Hij mens werd".

Het getuigenis van de Schepping

In Romeinen 1:20 argumenteert Paulus dat Gods "eeuwige kracht en Godheid"¹⁰ verstaan en doorzien worden in de schepping die Hij maakte. Gods eeuwige kracht, ja, maar Zijn *Godheid*? Ja, zoals Dr. Wood jaren geleden uitwerkte in *The Secret of the Universe*, wordt de drie-enige natuur van God weerspiegeld in Zijn schepping. De kosmos is verdeeld in drie: ruimte, materie en tijd. Elk van *deze* is verdeeld in drie. Ruimte, bijvoorbeeld, bestaat uit lengte, breedte en hoogte, elk gescheiden en verschillend van elkaar - maar de drie zijn één. Lengte, breedte en hoogte zijn geen drie ruimten maar drie *dimensies* die één ruimte omvatten. Trek zoveel lijnen in de lengte als je wil en u blijft in het geheel. Maar dat is ook zo met de breedte en de hoogte. Elk is afzonderlijk en verschillend en toch is elk van deze 'ruimte' - net zoals de Vader, Zoon en Heilige Geest verschillende Personen zijn maar toch elkeen God is.

Ook de tijd is een triniteit: verleden, heden en toekomst - twee onzichtbaar en één zichtbaar. Elk is afzonderlijk en verschillend, maar elk is volledig de tijd. De mens zelf is een triniteit van geest, ziel en lichaam; twee ervan onzichtbaar en één zichtbaar. Veel meer voorbeelden kunnen gegeven worden van de Goddelijke Drie-eenheid zoals die weerspiegeld wordt in de schepping. Dit kan nauwelijks toeval zijn.¹¹

Het Hebreeuwse woord *elohim* (goden) verschijnt ongeveer 2500 maal in het Oude Testament, terwijl de enkelvoudige vorm¹² slechts 250 maal voorkomt, en meestal met betrekking tot valse goden. Genesis 1:1 leest: "In den beginne schiep *elohim* [= Goden] de hemel en de aarde". Alhoewel er een enkelvoudig zelfstandig naamwoord beschikbaar is wordt toch consequent de meervoudsvorm voor God gebruikt. En in tegenspraak met de grammaticale regels worden *enkelvoudswerkwoorden en enkelvoudsnaamwoorden* samen met dit *meervoudsnaamwoord* gebruikt. Waarom?

Bij het brandende braambos was het *Elohim* (Goden) die tot Mozes sprak. Maar *Elohim* zei niet "Wij zullen zijn die Wij zullen zijn", maar "Ik zal zijn Die Ik zijn zal" (Exodus 3:14). Men kan niet aan het feit ontkomen dat doorheen de Bijbel God wordt getoond als een meervoudigheid en toch als eenheid, met zowel *diversiteit* als *eenheid*. Dit is uniek onder alle wereldreligies! De Drie-eenheid afwijzen is de unieke God van de Bijbel afwijzen.¹³

Het getuigenis van de Schrift

Het Nieuwe Testament toont drie onderscheiden Personen, maar toch is elk te herkennen als God. Toch vinden we herhaaldelijk de duidelijke verklaring dat er slechts één ware God is. Christus bidt tot de Vader. Bidt Hij tot Zichzelf? Johannes schrijft: "Dat de Vader [Zijn] Zoon gezonden heeft [tot] een Zaligmaker der wereld" (1Joh 4:14). Zond Hij Zichzelf? Erger nog: bad een "ambt" om het zenden van een "functie"? Vader, Zoon en Heilige Geest hebben wel onderscheiden functies, maar elkeen werkt in samenwerkingsverband met de anderen. Christus zei: "De woorden, die Ik tot u spreek, spreek Ik van Mijzelf niet [op mijn eigen initiatief], maar de Vader, Die in Mij blijft, Die doet de werken" (Joh 14:10); "En Ik zal de Vader bidden, en Hij zal u een andere Trooster geven

⁸ Pleonasme: een uitdrukking waarin een zelfde begrip dubbel is uitgedrukt, bijv. in 'oude grijsaard' (Van Dale).

⁹ Intrinsiek: wezenlijk, innerlijk.

¹⁰ Hier de weergave volgens de King James Version: Godhead - Gr. *theiotès* (Textus Receptus).

¹¹ Ook water (H₂O), dat het meest voorkomt op onze aarde, kent drie verschijningsvormen: water (vloeibaar), ijskristallen (vaste materie) en waterdamp (vluchtig). Elk van deze drie is = H₂O!

¹² *Elohim* is de Hebreeuwse meervoudsvorm van de Hebreeuwse enkelvoudsvorm *Eloah*, niet het meervoud van het Semitische *El* (god) want dat is *Elim*.

¹³ Mensen die de Drie-eenheid verwerpen zijn naar mijn mening geen christenen.

...[namelijk] de Geest der waarheid” (Joh 14:6-7). Doorheen het Nieuwe Testament worden Vader, Zoon en Heilige Geest afzonderlijk geëerd en handelen als God, doch enkel in overleg met elkaar.

Ook het Oude Testament toont drie Personen die op elkaar inwerken. Bijvoorbeeld: “Hoor naar Mij, o Jakob! en gij Israëel, Mijn geroepene! Ik ben Dezelfde; Ik ben de Eerste, ook ben Ik de Laatste. Ook heeft Mijn hand de aarde gegrond, en Mijn rechterhand heeft de hemelen met de palm afgemeten ... van die tijd af, dat het geschied is, ben Ik daar; en nu, de Heer Jahweh, en Zijn Geest heeft Mij gezonden” (Jes 48:12-16).

Degene die via Jesaja spreekt, refereert naar Zichzelf als “de Eerste en de Laatste” en de Schepper van alles, dus moet Hij God zijn. Maar Hij spreekt ook van twee anderen in dezelfde passage die ook God moeten zijn: “de Heer Jahweh” en “Zijn Geest”.

Jezus toont een gelijkaardige passage aan de Farizeeën (Matt 22:41-46) toen Hij hen vroeg wie de Messias was, en zij zeiden: “De Zoon van David”. Toen haalde Hij Psalm 110:1 aan: “De Heere [= Jahweh¹⁴] heeft gezegd tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter[hand], totdat Ik Uw vijanden zal gezet hebben tot een voetbank van uw voeten” (Matt 22:44). Toen vroeg Jezus hen: “Indien David Hem dan [zijn] Heere noemt, hoe is Hij zijn Zoon?” (Matt 22:45). De Farizeeën waren sprakeloos¹⁵. Het unitarisme kan het voorkomen van deze twee Personen, namelijk de Jahweh en de Heer van David, niet verklaren.

Nog steeds een mysterie

Het is een mysterie hoe God in drie Personen bestaat en toch één God kan zijn. Maar het is ook een mysterie hoe God geen begin kon hebben en dat Hij alles schiep uit het niets. Het gaat de menselijke capaciteiten te boven om de volle natuur van God te begrijpen. Maar evenmin kunnen wij begrijpen wat het betekent te *bestaan*. Evenmin kunnen wij bevatten wat ruimte *is* of wat tijd *is* of wat materie *is*. Voor elke deur die de wetenschap opent, gaan er op hun beurt weer tien andere deuren open. Hoe meer wij leren, hoe sneller het onbekende zich voor ons vermeerdert. Jehovah-getuigen en andere unitariërs argumenteren dat vermits de Drie-eenheid niet kan begrepen worden, ze ook niet kan *bestaan*.¹⁶ Maar het feit dat de Drie-eenheid buiten de menselijke begripshorizon ligt is geen reden om af te wijzen wat de Bijbel ons zo uitdrukkelijk toont. God zegt iets van Zichzelf op dat wij in Hem mogen geloven en Hem kennen. Wij durven niet afwijzen wat Hij zegt, en wij durven wat Hij zegt niet verlagen tot het niveau van eindige geesten.

<http://www.thebereancall.org/articles/newpage33.htm>

Slotwoord over *Elohim*

Elohim komt ongeveer 2500 maal voor in het OT. De Joden gebruikten deze meervoudsvorm *Elohim* voor hun God. De enkelvoudsvorm van dit Hebreeuwse woord is *Eloah* en komt ongeveer 250 maal voor in het OT. De benaming Allah in het Arabisch komt van *Eloah*.

EL betekent de Machtige/Sterke. *El* is het algemene woord voor God in de Semitische talen. Het meervoud van *El* is *Elim* - niet *Elohim*! Het komt ong. 200 keer voor in het OT.

De uitgang **IM** wijst in het Hebreeuws altijd op een meervoud, zonder uitzondering. Dit meervoud is geen “pluralis majestatis” (majesteitsmeervoud) want dat kent het Hebreeuws niet. Voorbeeld: Ba'al → meervoud = Ba'alim

verhoevenmarc@skynet.be - www.verhoevenmarc.be - www.verhoevenmarc.be/NieuwsteArtikelen.htm

¹⁴ Psalm 110:1: “Jahweh heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gezet zal hebben tot een voetbank Uwer voeten”.

¹⁵ Dit gedeelte leert wie de Messias is: Hij is de hemelse Heer van David en tegelijk zijn zoon naar het vlees.

¹⁶ Dit is een overschatting van het menselijke verstand, of is het niet eerder menselijke hoogmoed te noemen?